

ความพร้อมของผู้ประกอบการในด้านมาตรฐานที่พักสำหรับการท่องเที่ยว
แบบพำนักระยะยาวเพื่อความยั่งยืนในจังหวัดนครนายก
ENTREPRENEURS FOR ACCOMMODATION STANDARDS TO ENABLE
SUSTAINABLE LONG-STAY TOURISM IN NAKHON NAYOK PROVINCE

วรินทร์น่า สิริพุทธิรักษ์*

Varinnar Siripooththilak

คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

Faculty of Management Science, Rajabhat Suan Dusit University

กวิน สุยะนันท์

Kawin Sooyanun

บริษัท การบินไทย จำกัด(มหาชน)

Thai Airways International Public Company Limited

*Corresponding Author E-mail: varinnar@gmail.com

Received April 24, 2025; Revised September 1, 2025; Accepted September 1, 2025

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อ (1) ศึกษาความพร้อมของผู้ประกอบการที่พักในจังหวัดนครนายกต่อมาตรฐานการให้บริการสำหรับการท่องเที่ยวแบบพำนักระยะยาว และ (2) พัฒนาความพร้อมของผู้ประกอบการในด้านมาตรฐานที่พักสำหรับการท่องเที่ยวแบบพำนักระยะยาวเพื่อความยั่งยืน การวิจัยเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยเก็บข้อมูลผ่านการสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้ประกอบการและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง รวม 22 ราย เพื่อดำเนินการสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการวิจัยนี้ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า ผู้ประกอบการยังขาดความรู้และความเข้าใจในมาตรฐานที่พักระยะยาว โดยเฉพาะด้านสุขอนามัย ความปลอดภัย และความยั่งยืน งานวิจัยจึงนำเสนอแนวทางการเตรียมความพร้อม 12 ด้าน ครอบคลุมทั้งด้าน ดังนี้ (1) สุขลักษณะอาคารและอุปกรณ์เครื่องใช้ที่มีอยู่ในอาคาร (2) การจัดอุปกรณ์ทำความสะอาดเพื่อป้องกันการแพร่กระจายเชื้อ (3) การป้องกันสำหรับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน (4) สภาพแวดล้อมของที่พัก (5) โถงต้อนรับ (6) ห้องพัก (7) ห้องอาหาร บริเวณประกอบอาหาร (8) บริการเสริมอื่น ๆ (9) บุคลากร (10) ความปลอดภัย (11) การจัดการทรัพยากรสิ่งแวดล้อม และความสัมพันธ์ชุมชน และ (12) ความรับผิดชอบของผู้ประกอบการ ราคา และการระบุบริการต่าง ๆ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับนักท่องเที่ยวและยกระดับมาตรฐานการบริการอย่างยั่งยืน

คำสำคัญ: การท่องเที่ยวแบบพำนักระยะยาว, ที่พักเพื่อการท่องเที่ยวแบบพำนักระยะยาว, มาตรฐานความปลอดภัยด้านสุขอนามัย, ความยั่งยืน, นครนายก

Abstract

This article aimed to (1) study the readiness of accommodation operators in Nakhon Nayok Province to meet the service standards for long-stay tourism, and (2) develop preparation guidelines to promote the sustainability of tourism. The research used a

qualitative approach. Data were collected through in-depth interviews with 22 operators and stakeholders. To conduct the in-depth interviews, key informants were selected purposively. The research instruments used were semi-structured interviews and content analysis. The results of the research found that operators still lacked sufficient knowledge and understanding of long-term accommodation standards, especially in terms of hygiene, safety, and sustainability. Consequently, the research presented 12 areas of preparation, covering areas including (1) building hygiene and equipment in the building, (2) cleaning equipment to prevent the spread of germs, (3) protection for staff, (4) accommodation environment, (5) reception area, (6) guest rooms, (7) restaurant and cooking area, (8) other additional services, (9) personnel, (10) safety, (11) resource management, environment, and community relations, and (12) operator responsibility, pricing, and identification of various services to build confidence among tourists and sustainably improve service standards.

Keywords: Long-stay tourism, long-stay tourism accommodation, Health and safety standards, Sustainability, Nakhon Nayok

บทนำ

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของประเทศไทยมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม โดยเฉพาะรูปแบบการท่องเที่ยวแบบพำนักระยะยาว (Long Stay Tourism) ซึ่งกำลังได้รับความนิยมเพิ่มขึ้นในกลุ่มนักท่องเที่ยวสูงวัย ชาวต่างชาติหลังเกษียณ และกลุ่มผู้แสวงหาความสมดุลระหว่างสุขภาพและคุณภาพชีวิต (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2566) การท่องเที่ยวในลักษณะนี้ไม่เพียงแต่สร้างรายได้อย่างต่อเนื่องให้กับชุมชน หากยังช่วยลดผลกระทบจากการท่องเที่ยวเชิงปริมาณ (Mass Tourism) ได้อย่างมีนัยสำคัญ ทั้งนี้ จากการศึกษาที่เกี่ยวข้อง พบว่าการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในรูปแบบพำนักระยะยาว โดยเฉพาะในพื้นที่ชนบทของประเทศไทย สามารถช่วยกระจายรายได้ไปสู่คนในท้องถิ่นได้อย่างทั่วถึง อีกทั้งยังต้องอาศัยโครงสร้างพื้นฐานและนโยบายสนับสนุนที่เหมาะสมเพื่อเสริมสร้างศักยภาพการแข่งขันในระยะยาว (Suntarak and Boonyanmethaporn, 2024)

จังหวัดนครนายกเป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพสูงสำหรับการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบพำนักระยะยาว ด้วยทรัพยากรธรรมชาติ วัฒนธรรม และความใกล้ชิดกับกรุงเทพมหานคร นโยบายของจังหวัดในช่วงปี 2563-2566 ได้ให้ความสำคัญกับการยกระดับมาตรฐานการให้บริการที่พักโดยเฉพาะในกลุ่มตลาดระยะยาว (สำนักงานจังหวัดนครนายก, 2565) อย่างไรก็ตาม งานวิจัยเบื้องต้นพบว่าผู้ประกอบการที่พักในพื้นที่ยังขาดความรู้ความเข้าใจด้านมาตรฐานที่พักระยะยาวที่สอดคล้องกับความคาดหวังของนักท่องเที่ยวกลุ่มเป้าหมาย ทั้งในด้านสุขอนามัย ความปลอดภัย และความยั่งยืน

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยมีความตั้งใจศึกษาความพร้อมของผู้ประกอบการในด้านมาตรฐานที่พัก และออกแบบแนวทางที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้จริง เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันของธุรกิจที่พักในจังหวัดนครนายกและตอบสนองต่อแนวโน้มนโยบายการส่งเสริมเศรษฐกิจฐานรากอย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความพร้อมของผู้ประกอบการที่พักในจังหวัดนครนายกต่อมาตรฐานการให้บริการสำหรับการท่องเที่ยวแบบพำนักระยะยาว
2. เพื่อพัฒนาแนวทางการเตรียมความพร้อมของผู้ประกอบการในด้านมาตรฐานที่พักสำหรับการท่องเที่ยวแบบพำนักระยะยาวเพื่อความยั่งยืน

การทบทวนวรรณกรรม

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ พัฒนาแนวทางการเตรียมความพร้อมของผู้ประกอบการในด้านมาตรฐานที่พักสำหรับการท่องเที่ยวแบบพำนักระยะยาวเพื่อความยั่งยืนในจังหวัดนครนายก โดยเน้นการบูรณาการระหว่าง:

1. แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวแบบพำนักระยะยาว ตามแนวคิดของ สำนักพัฒนาการท่องเที่ยว (2562) การท่องเที่ยวแบบพำนักระยะยาว (Long-Stay Tourism) หมายถึง การเดินทางของนักท่องเที่ยวที่เข้ามาพำนักในประเทศไทยเป็นระยะเวลาตั้งแต่ 30 วันขึ้นไป โดยมีจุดประสงค์หลักเพื่อการพักผ่อน ประกอบกิจกรรมประจำวัน และใช้การท่องเที่ยวเป็นกิจกรรมรอง โดยที่พักสำหรับนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้ ได้แก่ โรงแรม สถานที่พักตากอากาศ เซอร์วิสอพาร์ทเมนต์ และเกสต์เฮาส์ ทั้งนี้ การพำนักระยะยาวมีแนวโน้มเติบโตในกลุ่มนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวต่างชาติ (Silver Economy) และชาวต่างชาติที่ ทำงานแบบ remote working (World Tourism Organization, 2021) ซึ่งให้ความสำคัญกับคุณภาพชีวิต ความปลอดภัย และความสะอาดสบายในการใช้ชีวิตประจำวัน

2. มาตรฐานที่พักสำหรับการท่องเที่ยวแบบพำนักระยะยาว เพื่อให้บริการที่พักมีคุณภาพและสอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยวแบบพำนักระยะยาว สำนักพัฒนาการท่องเที่ยว (2562) ได้พัฒนากรอบมาตรฐานที่พักระยะยาว โดยแบ่งออกเป็น 9 องค์ประกอบหลัก 29 เกณฑ์ และ 103 ตัวชี้วัด เพื่อเป็นแนวทางสำหรับผู้ประกอบการในการปรับปรุงคุณภาพบริการในด้านต่าง ๆ เช่น ที่ตั้ง ความปลอดภัย ความสะอาด ระบบขนส่ง และสิ่งอำนวยความสะดวก

3. มาตรฐานความปลอดภัยด้านสุขอนามัย (SHA) จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรค COVID-19 การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2564) ได้ร่วมกับกระทรวงสาธารณสุขพัฒนาแนวทางการปลอดภัยด้านสุขอนามัยภายใต้โครงการ Amazing Thailand Safety & Health Administration (SHA) ซึ่งมุ่งเน้นการสร้างความมั่นใจให้กับนักท่องเที่ยวว่าผู้ประกอบการมีมาตรการดูแลด้านสุขอนามัยที่ได้มาตรฐาน ประกอบด้วย 3 ด้านหลัก ได้แก่ 1) สุขลักษณะอาคารและสิ่งแวดล้อม 2) การจัดการอุปกรณ์และการทำความสะอาด และ 3) การดูแลสุขภาพของพนักงานผู้ปฏิบัติงาน

4. แนวคิดความยั่งยืน (Sustainable Development Goals - SDGs) หลังการแพร่ระบาดของ COVID-19 แนวโน้มการท่องเที่ยวในระดับโลกได้ให้ความสำคัญกับความยั่งยืนมากขึ้น โดยเฉพาะการบูรณาการเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable Development Goals - SDGs) ที่กำหนดโดยองค์การสหประชาชาติ (United Nations, 2015) ซึ่งครอบคลุม 17 เป้าหมายหลัก และสามารถจัดกลุ่มตามกรอบ 5P ได้แก่ People, Planet, Prosperity, Peace และ Partnership เพื่อให้การดำเนินธุรกิจคำนึงถึงความมั่นคงทั้งในเชิงเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ แนวคิด ESG (Environment, Social, Governance) ยังถูกนำมาใช้เป็นกรอบแนวคิดหลักสำหรับธุรกิจที่มุ่งสู่

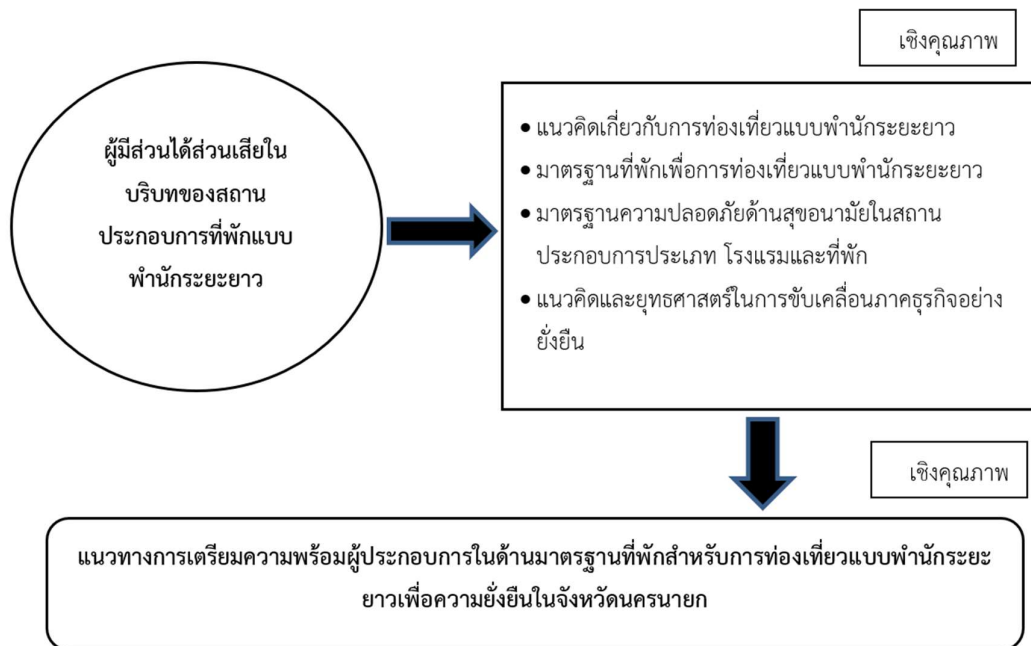

ความยั่งยืน โดยเสนอว่าการเติบโตของธุรกิจควรคำนึงถึง 3 มิติ ได้แก่ 1) การสร้างผลกระทบทางบวกต่อสิ่งแวดล้อม 2) ความรับผิดชอบต่อสังคม และ 3) การดำเนินธุรกิจด้วยธรรมาภิบาลที่โปร่งใส (พิชญากัด เพชรสีสุข, 2565)

การศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อเข้าถึงมุมมองของผู้ประกอบการโดยตรง และออกแบบแนวทางที่สามารถนำไปปรับใช้ได้จริงในระดับพื้นที่ ซึ่งจะช่วยให้จังหวัดนครนายกสามารถยกระดับมาตรฐานที่พักและสร้างความเชื่อมั่นให้กับนักท่องเที่ยวต่างชาติในระยะยาวได้อย่างเป็นระบบและยั่งยืน

กรอบแนวคิดการวิจัย

กรอบแนวคิดในการวิจัยนี้พัฒนาจากแนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวแบบพำนักระยะยาว (Long-Stay Tourism) ซึ่งเป็นรูปแบบการท่องเที่ยวที่ผู้เดินทางต้องการใช้เวลาอยู่อาศัยในสถานที่ใดสถานที่หนึ่งเป็นเวลานานกว่าการท่องเที่ยวทั่วไป (World Tourism Organization, 2021) ผนวกกับแนวคิดเรื่อง มาตรฐานความปลอดภัยด้านสุขอนามัยในสถานประกอบการประเภท โรงแรมและที่พัก มาตรฐานที่พัก (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2564) และแนวคิด ESG (Environment, Social, Governance) ถูกนำมาใช้เป็นกรอบแนวคิดหลักสำหรับธุรกิจที่มุ่งสู่ความยั่งยืน (พิชญากัด เพชรสีสุข, 2565) ดังแสดงภาพที่ 1

แผนภาพที่ 1 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) พื้นที่วิจัยคือจังหวัดนครนายก โดยมีการแบ่งขั้นตอนวิจัยออกเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาความพร้อมของผู้ประกอบการด้านมาตรฐานที่พักเพื่อการท่องเที่ยวแบบพำนักระยะยาวในจังหวัดนครนายก

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการวิจัยครั้งนี้ คือ ตัวแทนผู้ประกอบการด้านที่พักในจังหวัดนครนายก 10 คน ใช้วิธีการคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการวิจัยนี้แบบเจาะจง (Purposive sampling หรือ Judgmental Sampling) (Kuzel, 1992) ซึ่งคุณสมบัติของผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้บริหารจัดการหรือตัวแทนสถานประกอบการที่พักในจังหวัดนครนายก พิจารณาจากผู้ปฏิบัติงานที่มีความชำนาญและเข้าใจในกระบวนการดำเนินงานของสถานประกอบการนั้น ๆ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการวิจัยเป็นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง ซึ่งเป็นแบบสัมภาษณ์ปลายเปิด เน้นสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interviews) จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อทำความเข้าใจระดับลึกในประเด็นการวิจัยเกี่ยวกับความพร้อมของผู้ประกอบการด้านมาตรฐานที่พักเพื่อการท่องเที่ยวแบบพำนักระยะยาวในจังหวัดนครนายก ผู้วิจัยกำหนดคำถามที่ไม่แน่นอนตายตัว แต่เป็นคำถามที่มีค่าสำคัญเกี่ยวกับการประเมินความพร้อมของผู้ประกอบการที่พักในจังหวัดนครนายก โดยได้ศึกษาและทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง มาเป็นแนวทางในการสร้างข้อคำถาม และตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ โดยมีผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบความตรงด้านเนื้อหา จำนวน 3 ท่าน พิจารณาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามแต่ละข้อกับวัตถุประสงค์ (IOC) โดยมีค่าเท่ากับ 0.60-1.00

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาแนวทางการเตรียมความพร้อมของผู้ประกอบการในด้านมาตรฐานที่พักสำหรับการท่องเที่ยวแบบพำนักระยะยาวเพื่อความยั่งยืน

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ผู้ให้ข้อมูลหลักประกอบด้วยตัวแทนในหน่วยงานและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวและผู้ประกอบการของจังหวัดนครนายก 12 คน ใช้วิธีการคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ซึ่งคุณสมบัติของผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้บริหาร ผู้ที่มีประสบการณ์ด้านการท่องเที่ยวการจัดการที่พักในจังหวัดนครนายก และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในจังหวัดนครนายก เนื่องจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญทั้งหมดมีหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวของจังหวัดนครนายก

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการวิจัยเป็นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured) เป็นการสัมภาษณ์เชิงลึกที่มีการจัดเตรียมประเด็นหลัก ประเด็นรอง และวางแผนการสัมภาษณ์ไว้ล่วงหน้า โดยผู้วิจัยกำหนดคำถามในการสัมภาษณ์เชิงลึกนี้เพื่อทำความเข้าใจในเชิงลึกของการวิจัยในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการเตรียมความพร้อมของที่พักในการเป็นจุดหมายปลายทางสำหรับการท่องเที่ยวแบบพำนักระยะยาวของนักท่องเที่ยวต่างชาติในจังหวัดนครนายก

โดยได้ศึกษาและทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง มาเป็นแนวทางในการสร้างข้อคำถาม และตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ โดยมีผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบความตรงด้านเนื้อหา จำนวน 3 ท่าน พิจารณาคำดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามแต่ละข้อกับวัตถุประสงค์ (IOC) โดยมีค่าเท่ากับ 0.67-1.00

การวิเคราะห์ข้อมูล

การดำเนินการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แนวทางการวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูลตามหลักการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการวิเคราะห์เนื้อหา มีกระบวนการวิเคราะห์ 5 ขั้นตอน ดังนี้ (1) การจัดระเบียบข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้วิจัยถอดเทปการสัมภาษณ์อย่างละเอียด จัดหมวดหมู่ และบันทึกภาคสนามตามประเด็นที่เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย (2) ดำเนินการให้รหัสข้อมูล โดยอ่านข้อมูลอย่างละเอียดและกำหนดคำสำคัญหรือวลีสั้น ๆ ที่สะท้อนความหมายสำคัญของข้อความนั้น ๆ (3) วิเคราะห์หาแบบแผนหรือประเด็นหลัก ซึ่งผู้วิจัยได้พิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างรหัสต่าง ๆ และจัดกลุ่มรหัสที่มีความเกี่ยวข้องกันเข้าเป็นประเด็นย่อย จากนั้นจึงวิเคราะห์ความเชื่อมโยงระหว่างประเด็นย่อย (4) ตีความและสร้างข้อสรุป โดยมุ่งเน้นการอธิบายความหมายของปรากฏการณ์ตามมุมมองของผู้ให้ข้อมูลและเชื่อมโยงข้อค้นพบกับองค์ความรู้ที่มีอยู่และใช้วิธีการตรวจสอบแบบสามเส้า (Data Triangulation) และนำเสนอผลการวิเคราะห์เบื้องต้นกลับไปยังผู้ให้ข้อมูลบางส่วนเพื่อตรวจสอบความถูกต้องของการตีความ (5) นำเสนอผล โดยมีการใช้คำพูดของผู้ให้ข้อมูล ประกอบการอธิบายเพื่อให้เห็นภาพที่ชัดเจนและน่าเชื่อถือ (ชาย โพธิ์สีตา, 2562)

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ที่ 1: เพื่อศึกษาความพร้อมของผู้ประกอบการด้านมาตรฐานที่พักเพื่อการท่องเที่ยวแบบพำนักระยะยาวในจังหวัดนครนายก

จากการวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า การเตรียมความพร้อมของผู้ประกอบการควรพิจารณาทั้งมาตรฐานด้านสุขอนามัยและมาตรฐานที่พักแบบพำนักระยะยาว ดังนี้:

มาตรฐานความปลอดภัยด้านสุขอนามัย แบ่งเป็น 3 ด้าน ได้แก่ (1) สุขลักษณะอาคารและอุปกรณ์ (2) การจัดอุปกรณ์ทำความสะอาดเพื่อป้องกันการแพร่เชื้อ (3) การป้องกันสำหรับเจ้าหน้าที่

มาตรฐานที่พักแบบพำนักระยะยาว แบ่งเป็น 9 องค์ประกอบ เช่น สถานที่ตั้ง ห้องพัก โถงต้อนรับ ห้องอาหาร บริการเสริม ความปลอดภัย การบริหารทรัพยากรและความสัมพันธ์กับชุมชน และความรับผิดชอบต่อผู้ประกอบการ เป็นต้น

แนวทางทั้งสองชุดนี้เป็นพื้นฐานสำคัญสำหรับผู้ประกอบการที่พักในการปรับตัวให้สอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยวกลุ่มพำนักระยะยาว โดยเฉพาะในช่วงหลังการระบาดของโรคโควิด-19

ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ที่ 2: เพื่อพัฒนาแนวทางการเตรียมความพร้อมของผู้ประกอบการในด้านมาตรฐานที่พักสำหรับการท่องเที่ยวแบบพำนักระยะยาวเพื่อความยั่งยืน

จากการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในจังหวัดนครนายก สรุปแนวทางการเตรียมความพร้อมเพื่อส่งเสริมความยั่งยืนด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดนครนายกได้เป็น 12 ด้าน ดังนี้:

1. สุขลักษณะอาคารและอุปกรณ์ภายในอาคาร

2. การจัดอุปกรณ์ทำความสะอาดเพื่อป้องกันการแพร่เชื้อ
3. การป้องกันสำหรับเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน
4. การจัดการสภาพแวดล้อมของที่พักให้ปลอดภัยและเป็นธรรมชาติ
5. การจัดพื้นที่โถงต้อนรับอย่างเหมาะสม
6. การจัดการห้องพักให้ตอบโจทย์การพักระยะยาว
7. ห้องอาหารและพื้นที่ประกอบอาหารที่ได้มาตรฐานและปลอดภัย
8. บริการเสริม เช่น มุมหนังสือ กิจกรรมพิเศษ และเครือข่ายธุรกิจท้องถิ่น
9. การพัฒนาศักยภาพบุคลากรให้มีมาตรฐานด้านบริการและภาษา
10. การวางระบบความปลอดภัยและแผนป้องกันภัยอย่างเป็นระบบ
11. การจัดการทรัพยากร สิ่งแวดล้อม และการมีส่วนร่วมกับชุมชน
12. การแสดงรายละเอียดบริการและราคาที่โปร่งใสและตรวจสอบได้

แนวทางทั้ง 12 ด้านนี้เป็นกลไกสำคัญที่ช่วยเสริมสร้างศักยภาพของผู้ประกอบการในการรองรับนักท่องเที่ยวแบบพำนักระยะยาว และสามารถขับเคลื่อนการท่องเที่ยวของจังหวัดนครนายกสู่ความยั่งยืนได้อย่างเป็นรูปธรรม

อภิปรายผล

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 1 พบประเด็นดังต่อไปนี้

ประเด็นที่ 1: ผู้ประกอบการต้องตระหนักถึงการดูแลสุขอนามัยอย่างรัดกุม เช่น การทำความสะอาดพื้นผิว การจัดเตรียมอุปกรณ์ฆ่าเชื้อในพื้นที่ส่วนรวม และการเว้นระยะห่างระหว่างผู้ใช้บริการ ซึ่งปัจจัยเหล่านี้ล้วนเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ส่งผลโดยตรงต่อความเชื่อมั่นของนักท่องเที่ยว และมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าพักของนักท่องเที่ยวในยุคหลังการระบาดของโรคโควิด-19 ทั้งนี้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Amin et al. (2025) ที่ชี้ว่า ความรู้สึกปลอดภัยและความมั่นใจในสุขอนามัยของสถานที่พักเป็นปัจจัยสำคัญในการตัดสินใจของผู้บริโภค

ประเด็นที่ 2: การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและความต้องการของนักท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวให้ความสำคัญกับความปลอดภัย ความสงบ ความยืดหยุ่น และกิจกรรมที่เน้นสุขภาพมากขึ้นหลังโควิด สอดคล้องกับ World Tourism Organization (2022) ซึ่งรายงานว่าการฟื้นตัวของการท่องเที่ยวหลังโควิดต้องเน้น “Wellbeing-oriented Travel”

ประเด็นที่ 3: กลยุทธ์การปรับตัวของผู้ประกอบการเพื่อความยั่งยืน ผู้ประกอบการควรใช้กลยุทธ์เชิงรุก เช่น การตลาดโดยใช้จุดแข็งท้องถิ่นและการสร้างเครือข่ายชุมชนเพื่อส่งเสริมภาพลักษณ์และความน่าเชื่อถือ พร้อมนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการยกระดับบริการ และพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีความชำนาญด้านเทคโนโลยี ซึ่งสอดคล้องกับข้อเสนอของ Richard (2024) ที่ชี้ว่า การมีส่วนร่วมของชุมชน การเปลี่ยนผ่านทางระบบดิจิทัล นโยบาย และการร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน เป็นหัวใจของการเสริมสร้างความยืดหยุ่นและความยั่งยืนในภาคท่องเที่ยวหลังโควิด-19

ประเด็นที่ 4: การวางรากฐานการให้บริการแบบ Long Stay ที่ยั่งยืน ทั้งนี้ต้องวางระบบรองรับระยะยาว เช่น การออกแบบที่พักให้เหมาะกับผู้อยู่อาศัย ระบบดูแลสุขภาพฉุกเฉิน การบริการอย่างเป็นมิตรและต่อเนื่อง สอดคล้องกับ Lee and Kim (2021) ซึ่งพบว่า การท่องเที่ยวแบบ Long

Stay จำเป็นต้องมีโครงสร้างพื้นฐานที่ครอบคลุมสุขภาวะทั้งกายและใจ และ Tourism Authority of Thailand (2023) ที่ระบุว่า Long Stay tourism จะเป็นโอกาสสำคัญของไทยในยุคหลังโควิด และผู้ประกอบการต้องมีมาตรฐานรองรับ

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2 พบว่า จากแนวทางทั้ง 12 ข้อที่เสนอในการเตรียมความพร้อมของผู้ประกอบการในด้านมาตรฐานที่พักสำหรับการท่องเที่ยวแบบพำนักระยะยาวเพื่อความยั่งยืนขอสรุปเป็นประเด็นสำคัญ ดังนี้

ประเด็นที่ 1: ความปลอดภัยด้านสุขอนามัยและการป้องกันโรค ตามแนวทางที่เกี่ยวข้องข้อ 1-3 ซึ่งมีใจความสำคัญ ได้แก่ มาตรการด้านสุขอนามัย เช่น การฆ่าเชื้อ การจัดเจลแอลกอฮอล์ การป้องกันเจ้าหน้าที่ เป็นสิ่งจำเป็นในยุคหลังโควิด-19 สอดคล้องกับ Tourism Authority of Thailand (2023) ที่ระบุว่ามาตรฐาน SHA Plus เป็นเกณฑ์สำคัญในการฟื้นฟูความเชื่อมั่นนักท่องเที่ยว และ งานวิจัยของ Ding et al. (2025) พบว่า ผู้ใช้ Airbnb ให้ความสำคัญกับบริการไร้สัมผัส (contactless) สุขอนามัย และอุปกรณ์ป้องกันโรค ซึ่งช่วยเสริมสร้างความรู้สึกปลอดภัยและส่งผลต่อความตั้งใจเข้าพักอย่างมีนัยสำคัญ

ประเด็นที่ 2: การออกแบบพื้นที่และสิ่งอำนวยความสะดวกที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุและนักท่องเที่ยวระยะยาว ตามแนวทางที่เกี่ยวข้องข้อ 4-6 โดยมีใจความสำคัญ ได้แก่ ควรมีการออกแบบสิ่งแวดล้อมให้เหมาะสม เช่น ลิฟต์ ราวจับ เติงต่ำ ห้องพักปลอดภัย สอดคล้องกับ Barkley et al. (2022) ซึ่งพบว่า ห้องพักที่ปลอดภัยและเข้าถึงง่าย การจัดแสงและพื้นที่ลดการลื่นล้ม ตลอดจนทางเดินที่กว้างขวาง ซึ่งช่วยให้ผู้สูงวัยใช้ชีวิตได้สะดวกและอุ่นใจมากขึ้น

ประเด็นที่ 3: ระบบบริการและพื้นที่บริการอาหารที่ปลอดภัยและรองรับกิจกรรม ตามแนวทางที่เกี่ยวข้องข้อ 7-8 โดยมีใจความสำคัญ ได้แก่ ผู้ประกอบการควรมีบริการอาหารปลอดภัย มุมหนังสือ กิจกรรมเสริม และเชื่อมโยงเครือข่ายท้องถิ่น สอดคล้องกับ World Health Organization (2020) Guidelines on food safety and tourism ซึ่งชี้ให้เห็นว่า สถานที่พักควรมีบริการอาหารปลอดภัย และกิจกรรมสุขภาวะ

ประเด็นที่ 4: การพัฒนาบุคลากรและระบบการจัดการความปลอดภัย ตามแนวทางที่เกี่ยวข้องข้อ 9-10 ซึ่งมีใจความสำคัญ ได้แก่ บุคลากรต้องได้รับการฝึกอบรมด้านบริการ ภาษา ปฐมพยาบาล และมีระบบเตือนภัย สอดคล้องกับ Lee and Kim (2021) ซึ่งแนะนำว่าที่พักควรมีบุคลากรที่ผ่านการอบรมด้านดูแลผู้สูงอายุและการจัดการฉุกเฉิน

ประเด็นที่ 5: ความสัมพันธ์กับชุมชนและการใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน ตามแนวทางที่เกี่ยวข้องข้อ 11 โดยมีใจความสำคัญ ได้แก่ ผู้ประกอบการควรเชื่อมโยงกับชุมชน ใช้ผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น มีแนวทางลดของเสีย และรักษาสีงแวดล้อม สอดคล้องกับ World Tourism Organization (2021) Tourism and Rural Development ซึ่งส่งเสริมการท่องเที่ยวที่สร้างคุณค่าร่วมกับชุมชนท้องถิ่น

ประเด็นที่ 6: ความโปร่งใสในการบริการและราคาค่าบริการ ตามแนวทางที่เกี่ยวข้องข้อ 12 ซึ่งมีใจความสำคัญ ได้แก่ ควรมีการเปิดเผยข้อมูลบริการและราคาชัดเจน พร้อมมาตรฐานในการตรวจสอบ สอดคล้องกับงานวิจัยโดย Bai et al. (2022) พบว่า การเปิดเผยข้อมูลราคาในแพ็คเกจท่องเที่ยวแบบรวมส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อของผู้บริโภค และช่วยสร้างความเชื่อมั่นที่สูงขึ้น

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

จากศึกษาความพร้อมของผู้ประกอบการที่พักในจังหวัดนครนายกต่อมาตรฐานการให้บริการสำหรับการท่องเที่ยวแบบพำนักระยะยาวในจังหวัดนครนายก เพื่อนำมาพัฒนาแนวทางการเตรียมความพร้อมของผู้ประกอบการในด้านมาตรฐานที่พักสำหรับการท่องเที่ยวแบบพำนักระยะยาวเพื่อความยั่งยืน พบองค์ความรู้ที่สามารถสรุปเป็น model ได้ดังนี้

แผนภาพที่ 2 Model แสดงแนวทางการเตรียมความพร้อมของผู้ประกอบการในด้านมาตรฐานที่พักสำหรับการท่องเที่ยวแบบพำนักระยะยาวเพื่อความยั่งยืน

จากแผนภาพที่ 2 ผู้วิจัยพบว่า ในศึกษาความพร้อมของผู้ประกอบการที่พักต่อมาตรฐานการให้บริการสำหรับการท่องเที่ยวแบบพำนักระยะยาวเพื่อความยั่งยืนในจังหวัดนครนายกนั้น มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องศึกษาข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย รวมทั้งสัมภาษณ์ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรง เพื่อที่จะได้นำมาเป็นข้อมูลหรือแนวคิดพื้นฐานที่สำคัญในการกำหนดแนวทางตามองค์ประกอบให้มีความชัดเจน ครบคลุม และเหมาะสมกับการเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ซึ่งองค์ประกอบในการออกแบบแนวทางการเตรียมความพร้อมผู้ประกอบการในด้านมาตรฐานที่พักสำหรับการท่องเที่ยวแบบพำนักระยะยาวของจังหวัดนครนายกนั้น สามารถนำไปประยุกต์ใช้อย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสมเพื่อให้เกิดความยั่งยืนในพื้นที่อื่น ๆ ต่อไป

สรุป

จากผลการวิจัยนี้สามารถสรุปภาพรวมได้ดังนี้:

1. ประเทศไทยมีแนวโน้มการเติบโตของตลาดนักท่องเที่ยวแบบพำนักระยะยาว (Long-Stay) โดยเฉพาะกลุ่มผู้สูงอายุต่างชาติที่ต้องการพักผ่อนและดูแลสุขภาพในสภาพแวดล้อมที่ดี
2. จังหวัดนครนายกเป็นหนึ่งในพื้นที่ที่มีศักยภาพด้านธรรมชาติ ความเงียบสงบ และต้นทุนค่าครองชีพต่ำ เหมาะสมกับการพัฒนาเป็นเมืองรองเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้
3. ความพร้อมของผู้ประกอบการในจังหวัดยังมีความหลากหลาย และจำเป็นต้องยกระดับมาตรฐานให้สอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย

ผลการวิจัยที่สำคัญ:

วัตถุประสงค์ที่ 1: พบว่า ผู้ประกอบการต้องพัฒนา 3 มาตรฐานสุขอนามัย ได้แก่ การจัดการอาคาร การมีอุปกรณ์ป้องกันโรค และมาตรการด้านบุคลากร และ 9 มาตรฐานด้านที่พักระยะยาว เช่น ความปลอดภัย ความสะอาดสำหรับผู้สูงอายุ บริการเสริม การมีส่วนร่วมชุมชน และความโปร่งใสด้านราคา

วัตถุประสงค์ที่ 2: การพัฒนาแนวทาง 12 ด้าน สำหรับการเตรียมความพร้อมของผู้ประกอบการ โดยครอบคลุมทั้งด้านกายภาพ บริการ ความปลอดภัย การฝึกอบรม และการบริหารจัดการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและชุมชน

ความสำคัญของผลการวิจัย:

1. เป็นแนวทางเชิงปฏิบัติให้กับผู้ประกอบการที่พักในท้องถิ่น ช่วยให้สามารถปรับตัวเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวระยะยาวได้อย่างเป็นระบบ ยกระดับมาตรฐาน และตอบสนองความคาดหวังของนักท่องเที่ยวต่างชาติ
2. เป็นเครื่องมือกำหนดนโยบายให้แก่หน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานท้องถิ่นสามารถใช้ข้อมูลนี้วางแผนส่งเสริมการท่องเที่ยวและการอบรมพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการในพื้นที่ได้อย่างตรงจุด
3. ส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชนและความยั่งยืน การมีแนวทางการดำเนินงานที่สอดคล้องกับหลักสุขอนามัย ความปลอดภัย และการมีส่วนร่วมของชุมชน จะช่วยทำให้เกิดการจ้างงานหมุนเวียน การใช้ผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น และสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้กับจังหวัด

ประโยชน์ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต:

1. จังหวัดนครนายกจะสามารถพัฒนาเป็น “เมืองรองสำหรับการพำนักระยะยาวที่ยั่งยืน” ได้จริง
2. ส่งเสริมการลงทุนในภาคบริการเพื่อรองรับการขยายตัวของกลุ่มผู้สูงอายุจากต่างชาติ
3. กระตุ้นการท่องเที่ยวหลังโควิด-19 ด้วยแนวทางที่ให้ความสำคัญกับสุขภาพ ความปลอดภัย และประสบการณ์เฉพาะบุคคล
4. สนับสนุนเป้าหมายระดับประเทศในการผลักดัน “Thailand as Wellness & Long-Stay Destination”

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1.1 การนำไปใช้ในระดับสถานประกอบการ

ผู้ประกอบการสามารถนำแนวทางทั้ง 12 ด้านที่พัฒนาขึ้นจากงานวิจัยไปปรับใช้ในการจัดการที่פק ทั้งในด้านสุขอนามัย ความปลอดภัย การให้บริการ และการออกแบบพื้นที่ เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยวกลุ่มพำนักระยะยาว โดยเฉพาะผู้สูงอายุและกลุ่มที่ต้องการบริการเฉพาะทาง แนวทางเหล่านี้ยังช่วยยกระดับมาตรฐานการบริการ สร้างความเชื่อมั่น และส่งเสริมการกลับมาใช้บริการซ้ำ

1.2 การใช้เป็นกรอบพัฒนาเชิงนโยบาย

หน่วยงานภาครัฐสามารถใช้แนวทางที่ได้จากงานวิจัยเป็นเกณฑ์เบื้องต้นในการส่งเสริมการพัฒนาที่פקในพื้นที่ท่องเที่ยวรอง เช่น การจัดอบรม ส่งเสริมมาตรฐาน SHA+ หรือสนับสนุนเงินทุนเพื่อปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวก นอกจากนี้ยังสามารถนำไปใช้จัดทำมาตรฐานท้องถิ่นหรือแนวทางส่งเสริมธุรกิจท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพอย่างยั่งยืน

1.3 การส่งเสริมความยั่งยืนทางสังคมและสิ่งแวดล้อม

ผลการวิจัยสามารถเป็นแนวทางสนับสนุนการมีส่วนร่วมของชุมชน เช่น การใช้ผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น การสร้างเครือข่ายธุรกิจ และการจัดกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรม ทำให้เกิดการพัฒนาทางเศรษฐกิจควบคู่กับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในระดับพื้นที่

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การขยายผลสู่บริบทพื้นที่อื่น

ควรมีการศึกษานำแนวทางทั้ง 12 ด้านที่พัฒนาขึ้นจากงานวิจัยนี้ไปประยุกต์ใช้กับสถานประกอบการในพื้นที่ท่องเที่ยวอื่น เพื่อประเมินความเหมาะสมและความสามารถในการปรับตัวของผู้ประกอบการในแต่ละบริบท

2.2 การวิจัยเชิงปริมาณเพื่อยืนยันความน่าเชื่อถือ

ควรดำเนินการวิจัยเชิงปริมาณเพิ่มเติม เพื่อเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างขนาดใหญ่ และวิเคราะห์ความสัมพันธ์หรือปัจจัยที่ส่งผลต่อความพร้อมของผู้ประกอบการในแต่ละด้านอย่างเป็นระบบ

2.3 การศึกษาเชิงลึกด้านการจัดการธุรกิจที่פק

ควรศึกษาแนวทางการจัดการธุรกิจที่פקเพิ่มเติม เช่น ด้านการบริหารต้นทุน การสร้างประสบการณ์ลูกค้า การพัฒนากำลังคน และการวางแผนธุรกิจระยะยาว เพื่อเสริมองค์ความรู้ในการพัฒนาธุรกิจที่פקอย่างรอบด้านและยั่งยืน

2.4 การวิเคราะห์ผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคม

ผู้วิจัยแนะนำให้ศึกษาผลกระทบจากการยกระดับมาตรฐานที่פקต่อรายได้ของผู้ประกอบการ และการกระจายรายได้สู่ชุมชน เพื่อชี้ให้เห็นคุณค่าเชิงเศรษฐกิจและสังคมอย่างชัดเจน

เอกสารอ้างอิง

- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2564, 19 สิงหาคม). *มาตรฐานความปลอดภัยด้านสุขอนามัย Amazing Thailand Safety and Health Administration (SHA)*. การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. <https://www.thailandsha.com/th/about>
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2566, พฤศจิกายน). *รายงานแนวโน้มการเดินทางของนักท่องเที่ยวระยะยาว (Long Stay Tourism) ปี 2566*. กองกลยุทธ์การตลาดเชิงสร้างสรรค์ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. https://api.tat.or.th/upload/live/about_tat/10531/รายงานประจำปี_2566_ของ_ททท_.pdf
- ชาย โพธิ์สิตา. (2562). *หลักการวิจัยเชิงคุณภาพ* (พิมพ์ครั้งที่ 3). สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พิชญากัด เพชรสีสุข. (2565, 3 มิถุนายน). “ESG” แนวคิดความยั่งยืนที่องค์กรควรใช้เป็นเครื่องมือ หรือแค่เทรนด์ตามกระแส. สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ (องค์การมหาชน). <https://www.nia.or.th/ESG-sustainability-concepts-or-trends>
- สำนักพัฒนาการท่องเที่ยว. (2562, 6 มกราคม). *คู่มือมาตรฐานที่พักนักท่องเที่ยวแบบพำนักระยะยาว (Long Stay Accommodation)*. กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. https://www.dot.go.th/storage/06_01_2019/OGcnqXls1Atil0F0lccYaU2G15RDtYAVo71JqM.pdf
- สำนักงานจังหวัดนครนายก. (2565). *ยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดนครนายก พ.ศ. 2566–2570*. สำนักงานจังหวัดนครนายก. https://www2.nakhonnayok.go.th/files/com_news_devpro/2025-03_b6f65dc431fc106.pdf
- Amin, I., Mishra, A., Yousaf, A., & Ali, F. (2025). Beyond the Pandemic: Effect of Hotel's Perceived Health Safety Service Quality on Revisit Intentions. *Journal of Quality Assurance in Hospitality & Tourism*, 1–25. <https://doi.org/10.1080/1528008X.2025.2528949>
- Bai, S., Chu, L., Fam, K. S., & Wei, S. (2022). The impact of price transparency of bundled vacation packages on travel decision making: An experimental study. *Frontiers in Psychology*, 13, 1053135. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2022.1053135>
- Barkley, A., Calderon, R., Faghri, A., Yuan, D., & Li, M. X. (2022). Contemporary designs for long-term care (LTC) facilities. *Journal of Building Construction and Planning Research*, 10, 55–77. <https://doi.org/10.4236/jbcpr.2022.102003>
- Ding, K., Bao, Y., Li, L., Zhang, R. R., & Chen, Y. (2025). From crisis to change: Exploring the lasting influence of COVID-9 on Airbnb users through structural topic modeling. *Humanities and Social Sciences Communications*, 12, 781. <https://doi.org/10.1057/s41599-025-05153-8>
- Kuzel, A. J. (1992). Sampling in qualitative inquiry. In B. F. Crabtree & W. L. Miller (Eds.), *Doing qualitative research* (pp. 31–44). Sage.
- Lee, W. j., & Kim, Y. H. (2021). Does VR tourism enhance users' experience?. *Sustainability*, 13(2), 806. <https://doi.org/10.3390/su13020806>

- Richard, M. O. (2024). Building resilient tourism: Crisis management and sustainable development strategies for the post-COVID-19 recovery of Sub-Saharan Africa's tourism sector. *SSRN*, 12-38. <https://doi.org/10.2139/ssrn.5015698>
- Suntarak, P., & Boonyanmethaporn, W. (2024). Building the future of rural-based wellness tourism: Infrastructure and policy considerations for rural Thailand. *Journal of Infrastructure, Policy and Development*, 8(14), 9378. <https://doi.org/10.24294/jipd9387>
- Tourism Authority of Thailand. (2023). *Executive summary: TAT corporate plan 2023–2027*. Tourism Authority of Thailand. https://api.tat.or.th/upload/live/about_tat/9501/Executive_summary_TAT_Corporate_plan_2023-2027.pdf
- United Nations. (2015, September 25). *Transforming our world: The 2030 Agenda for Sustainable Development*. United Nations. <https://sdgs.un.org/2030agenda>
- World Health Organization. (2020, April 7). *COVID-19 and food safety: Guidance for food business*. World Health Organization. https://iris.who.int/bitstream/handle/10665/331842/WHO-2019-nCoV-Food_Safety_authorities-2020.1-eng.pdf?sequence=1
- World Tourism Organization. (2021, January). *International tourism highlights: 2020 edition*. World Tourism Organization. <https://doi.org/10.18111/9789284422456>
- World Tourism Organization. (2022). *UNWTO 2022: A year in review*. World Tourism Organization. <https://www.unwto.org/unwto-2022-a-year-review>